EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 5.8.2015
COM(2015) 388 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

panganduse usaldatavusnõuete kohaldamise tasandeid reguleerivate reeglite kohta

SISUKORD

1. Sissejuhatus 3

2. Ülevaade kapitalinõuete direktiivis ja määruses sätestatud usaldatavusnõuete kohaldamise tasandeid reguleerivatest reeglitest 4

2.1. Üldreegel: kahetasandiline järelevalve 4

2.1.1. Baseli pangajärelevalve komitee standarditega kooskõlas olev üldreegel 4

2.1.2. Kohaldamise kaks taset täiendavad üksteist 4

2.2. Erandid üldreeglist 5

2.3. Erandite põhjendused 6

2.4. Erandite tegemine ELis 7

3. Usaldatavusnõuete kohaldamise tasandeid reguleerivate reeglitega seoses kindlakstehtud probleemid 8

3.1. Krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate erandite erinevused 8

3.2. Reeglid ei hõlma kriisilahenduse aspekte 8

3.3. Ebasobiva kohaldamisalaga erandite olemasolu 8

3.4. Puudulikud erandite kohaldamise tingimused 9

3.5. Kapitalinõuete direktiivi ja kapitalinõuete määruse kohaste erandi tegemise reeglite mittevastavus 9

3.6. Ebapiisav järelevalve usaldatavusnõuete kohaldamisalast välja jäävate üksuste üle 10

3.7. Tuvastatud tõlgendamisprobleemid 10

3.7.1. Risk tõlgendada erinevalt seda, kuidas kohaldada konsolideeritud tasandil tasustamisreegleid 10

3.7.2. Risk, et erandite kohaldamise tingimusi tõlgendatakse erinevalt 11

3.7.3. Kolmandates riikides asutatud finantsüksustes osalust omavate krediidiasutuste või investeerimisühingute ebaselge kohtlemine 11

4. Järeldused 11

1. SISSEJUHATUS

Mitmest krediidiasutusest või investeerimisühingust koosneva pangandusgrupi järelevalve toimub kahel tasandil: kogu pangandusgrupi tasandil ja iga gruppi kuuluva krediidiasutuse või investeerimisühingu tasandil. Esimene tasand vastab konsolideeritud järelevalvele ja teine tasand individuaalsele järelevalvele. Selle kahetasandilise järelevalve põhimõtte kohaselt kohaldatakse direktiivis 2013/36/EL[1] (edaspidi „kapitalinõuete direktiiv") ja määruses (EL) nr 575/2013[2] (edaspidi „kapitalinõuete määrus") sätestatud panganduse usaldatavusnõudeid nii individuaalse kui ka konsolideeritud järelevalve tasandil. On aga mitu erandit.

Käesoleva aruande eesmärk on hinnata kapitalinõuete direktiivis ja määruses sätestatud usaldatavusnõuete kohaldamise tasandeid reguleerivate reeglite sobivust, eelkõige erandite korda. Aruanne hõlmab komisjonile Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt antud kahte volitust, nagu on täpsustatud kapitalinõuete direktiivi artikli 161 lõikes 4 ja kapitalinõuete määruse artikli 508 lõikes 1:

– esimese volituse kohaselt peab komisjon vaatama läbi kapitalinõuete direktiivi artiklite 108 ja 109 kohaldamise ja esitama selle kohta Euroopa Parlamendile ja nõukogule asjakohasel juhul koos seadusandliku akti ettepanekuga aruande hiljemalt 31. detsembriks 2014; kahes nimetatud artiklis on täpsustatud kapitalinõuete direktiivi artiklites 73–96 sätestatud usaldatavusnõuete kohaldamise tasandeid sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi, juhtimiskorra, riskijuhtimise ja tasustamispoliitika osas;

– teise volituse kohaselt peab komisjon vaatama läbi kapitalinõuete määruse I osa II jaotise ning artikli 113 lõigete 6 ja 7 kohaldamise ning koostama selle kohta aruande. Kapitalinõuete määruse I osa II jaotises on täpsustatud reegleid, mille kohaselt kohaldatakse krediidiasutuste või investeerimisühingute, sealhulgas koostöövõrgustike või krediidiasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemidega hõlmatud krediidiasutuste või investeerimisühingute suhtes individuaalse või konsolideeritud järelevalve tasandil kõiki muid kapitalinõuete direktiivis ja määruses sätestatud usaldatavusnõudeid. Kapitalinõuete määruse artikli 113 lõigetes 6 ja 7 on täpsustatud tingimused, mis peavad olema täidetud, et vabastada individuaalsel tasandil likviidsusnõude täitmisest sama krediidiasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemiga hõlmatud krediidiasutused ja investeerimisühingud või krediidiasutused ja investeerimisühingud, kelle vahel on direktiivi 83/349/EMÜ[3] artikli 12 lõike 1 kohane suhe.

---

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2013/36/EL, 26. juuni 2013, mis käsitleb krediidiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 575/2013, 26. juuni 2013, krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

[3] Seitsmes nõukogu direktiiv 83/349/EMÜ, 13. juuni 1983, mis põhineb asutamislepingu artikli 54 lõike 3 punktil g ja käsitleb konsolideeritud aastaaruandeid (EÜT L 193, 18.7.1983, lk 1).

Käesolev aruanne põhineb Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) poolt riiklike pädevate asutustega konsulteerides 31. oktoobril 2014 esitatud arvamusel[4].

Selleks et selgitada arutlusel olevat teemat, antakse järgmises punktis ülevaade mitmesugustest usaldatavusnõuete kohaldamise tasandeid reguleerivatest reeglitest. Kolmandas punktis määratakse kindlaks nende reeglite erinevused, vastuolud ja tõlgendamise probleemid. Järeldustes tehakse ettepanek kindlakstehtud probleemide lahendamiseks.

2. ÜLEVAADE KAPITALINÕUETE DIREKTIIVIS JA MÄÄRUSES SÄTESTATUD USALDATAVUSNÕUETE KOHALDAMISE TASANDEID REGULEERIVATEST REEGLITEST

2.1. Üldreegel: kahetasandiline järelevalve

Ühest või mitmest krediidiasutusest või investeerimisühingust koosneva pangandusgrupi suhtes kohaldatakse üldjuhul usaldatavusnõudeid nii individuaalsel kui ka konsolideeritud tasandil. Individuaalsel tasandil peab iga pangandusgruppi kuuluv krediidiasutus või investeerimisühing täitma usaldatavusnõudeid vastavalt oma olukorrale kooskõlas kapitalinõuete määruse artikliga 6. Konsolideeritud tasandil peab pangandusgrupi juhtüksus täitma usaldatavusnõudeid vastavalt pangandusgrupi konsolideeritud olukorrale kooskõlas kapitalinõuete määruse artikliga 11.

2.1.1. Baseli pangajärelevalve komitee standarditega kooskõlas olev üldreegel

Kahetasandilise järelevalve reegel on Baseli pangajärelevalve komitee poolt 2012. aasta septembris läbi vaadatud tõhusate pangandusjärelevalve üldpõhimõtete põhielement. Need põhimõtted rõhutavad seda, kui oluline on, et järelevalveasutused teeksid peale konsolideeritud järelevalve iga gruppi kuuluva panga üle ka eraldi järelevalvet.

Kahetasandilise järelevalve üldreegel on kooskõlas ka Baseli pangajärelevalve komitee 2006. aasta juuni raamistikuga,[5] milles soovitatakse kohaldada usaldatavusnõudeid iga rahvusvaheliselt tegutseva pangandusgrupi suhtes konsolideeritud tasandil ja iga sellisesse pangandusgruppi kuuluva pangandusega tegeleva tütarettevõtja tasandil.

2.1.2. Kohaldamise kaks taset täiendavad üksteist

Kohaldamise tasemed täiendavad üksteist. Individuaalne kohaldamine võimaldab pädevatel asutustel keskenduda krediidiasutusele või investeerimisühingule endale, kohaldamine konsolideeritud tasandil võimaldab aga tervikuna hinnata gruppi, kuhu krediidiasutus või investeerimisühing kuulub. Konsolideeritud järelevalve aitab pädevatel asutustel tuvastada ja jälgida paremini ohte, mida võivad igale gruppi kuuluvale krediidiasutusele või investeerimisühingule kujutada muud gruppi kuuluvad üksused, mis omakorda tugevdab individuaalset järelevalvet krediidiasutuse või investeerimisühingu üle.

Individuaalne kohaldamine on kooskõlas asjaoluga, et juriidilised isikud peavad kohustused tagasi maksma; see tähendab, et emaettevõtjad ei ole üldjuhul tütarettevõtjate võetud kohustuste eest õiguslikult vastutavad. Teisest küljest aitab kohaldamine konsolideeritud tasandil vältida kapitali topeltarvestamist olukorras, kus üksusel on kapitali, mille on emiteerinud muu samasse gruppi kuuluv üksus. Individuaalne kohaldamine aitab seevastu

[4] EBA arvamus direktiivi 2013/36/EL artiklite 108 ja 109 ning määruse (EL) nr 575/2013 I osa II jaotise ning artikli 113 lõigete 6 ja 7 kohaldamise kohta, 29. oktoober 2013.

[5] Baseli pangajärelevalve komitee 2006. aasta juuni raamistik: *Basel II: International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards: A Revised Framework - Comprehensive Version.*

järelevalveasutustel tagada, et omavahendid on pangandusgrupi sees asjakohaselt jaotatud ja säästude või investeeringute kaitseks kättesaadavad.

Konsolideeritud kohaldamine võimaldab pädevatel asutustel teha järelevalvet selliste finantsüksuste üle, kelle üle otsest individuaalset järelevalvet ei tehta. Konsolideerimine hõlmab kõiki üksusi, kelle tegevus on panganduslikku või finantsilist laadi, sealhulgas üksused, kes ei ole krediidiasutused või investeerimisühingud, näiteks varahaldusettevõtjad, makseasutused või finantsvaldusettevõtjad. Teisest küljest aitab usaldatavusnõuete individuaalne kohaldamine teha pädevatel asutustel paremini kindlaks grupisisesed riskid, mida ei ole võimalik ainult konsolideeritud kohaldamisega tuvastada.

2.2. Erandid üldreeglist

Kahetasandilise järelevalve põhimõtte suhtes kehtivad järgmised erandid:

– vastavalt kapitalinõuete määruse artiklis 7 sätestatud tingimustele võivad liikmesriigi pädevad asutused vabastada tütarettevõtja või selle emaettevõtja solventsusnõuete individuaalsest täitmisest, juhul kui tütarettevõtja ja selle emaettevõtja on asutatud asjaomases liikmesriigis, nende üle tehakse konsolideeritud järelevalvet ja nende suhtes kohaldatakse sama riskijuhtimisraamistikku, ilma et see takistaks vahendite ülekandmist; vastavalt kapitalinõuete direktiivi artikli 109 lõikele 1 võib seda erandit laiendada kapitalinõuete direktiivi artiklites 74–96 sätestatud usaldatavusnõuetele;

– kui kapitalinõuete määruse artiklis 10 sätestatud tingimused on täidetud, võivad liikmesriigi pädevad asutused vabastada keskasutuse ja sellega püsivalt seotud krediidiasutused individuaalsel tasandil kõigi usaldatavusnõuete täitmisest; vastavalt kapitalinõuete direktiivi artikli 108 lõikele 1 võib seda erandit laiendada sisemise kapitali nõuetele;

– kui kapitalinõuete määruse artiklis 9 sätestatud tingimused on täidetud, võivad pädevad asutused vabastada emaettevõtja ja selle tütarettevõtja individuaalsel tasandil avalikustamise ja solventsusnõuetest (v.a finantsvõimenduse nõuded), lubades emaettevõtjal võtta tütarettevõtjat oma solventsusnõuete arvutamisel arvesse;

– kui kapitalinõuete määruse artiklis 8 sätestatud tingimused on täidetud,[6] võivad pädevad asutused vabastada krediidiasutuste või investeerimisühingute grupi individuaalsel tasandil likviidsusnõuete täitmisest ja teha nende üle järelevalvet kui ühe likviidsusalagrupi üle; seda erandit võib kohaldada ka selliste krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes, kes on hõlmatud sama krediidiasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemiga, ning selliste krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes, kes on seotud direktiivi 83/349/EMÜ artikli 12 lõike 1 tähenduses, eeldusel et nad vastavad kapitalinõuete määruse artikli 113 lõikes 6 või 7 sätestatud tingimustele;

– vastavalt kapitalinõuete määruse artikli 6 lõigetele 4 ja 5 ei kohaldata likviidsus- ja finantsvõimenduse nõudeid individuaalsel tasandil selliste investeerimisühingute suhtes, kellel on investeerimisteenuste osutamiseks piiratud load; pädevad asutused võivad vabastada iga investeerimisühingu individuaalsel tasandil likviidsusnõuete täitmisest, võttes arvesse selle tegevuste laadi, ulatust ja keerukust; seda erandit laiendatakse kapitalinõuete määruse artikli 11 lõikega 3 likviidsusnõuetele konsolideeritud tasandil, eeldusel et grupp koosneb ainult investeerimisühingutest;

[6] Kui krediidiasutustel ja investeerimisühingutel on tegevusluba mitmes liikmesriigis, peavad eri liikmesriikide pädevad asutused jõudma kapitalinõuete määruse artikli 8 lõike 3 ja artikli 21 kohasele kokkuleppele.

– vastavalt kapitalinõuete määruse artiklile 16 võib investeerimisühingute grupp finantsvõimenduse nõudeid konsolideeritud tasandil mitte täita, eeldusel et kõik gruppi kuuluvad üksused on investeerimisühingud, kelle suhtes ei kohaldata individuaalsel tasandil finantsvõimenduse nõudeid;

– vastavalt kapitalinõuete määruse artiklile 15 ja kapitalinõuete direktiivi artikli 108 lõikele 1 võib konsolideeritud järelevalvet tegev asutus vabastada investeerimisühingute grupi konsolideeritud tasandil kapitalinõuetest ja sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi nõuetest, eeldusel et gruppi ei kuulu krediidiasutusi ja et kõik gruppi kuuluvad investeerimisühingud tegelevad piiratud investeerimistegevuse või investeerimisteenuste osutamisega;

– vastavalt kapitalinõuete määruse artikli 6 lõikele 3 või artiklile 13 ei ole ükski usaldatavusnõuetekohase konsolideerimisega hõlmatud krediidiasutus või investeerimisühing, v.a olulised tütarettevõtjad, kohustatud täitma individuaalsel tasandil avalikustamise nõudeid; krediidiasutused ja investeerimisühingud on konsolideeritud tasandil avalikustamise nõuete täitmisest vabastatud, juhul kui kolmandas riigis asutatud emaettevõtja avalikustab samaväärset konsolideeritud teavet;

– vastavalt kapitalinõuete määruse artikli 6 lõikele 2 ei ole ükski usaldatavusnõuetekohase konsolideerimisega hõlmatud krediidiasutus või investeerimisühing kohustatud rakendama individuaalsel tasandil kapitalinõuete määruse artiklites 89, 90 ja 91 sätestatud usaldatavusnõuete kohaldamist sellistes ettevõtjates olevate oluliste osaluste suhtes, kes tegelevad mittefinantstegevusega;

– pangandusgruppi kuuluvad üksused võib vastavalt kapitalinõuete määruse artiklile 19 teatavatel tingimustel usaldatavusnõuetekohase konsolideerimise kohaldamisalast välja jätta.

2.3. Erandite põhjendused

Pangandusgruppi kuuluvate krediidiasutuste ja investeerimisühingute vabastamine individuaalsel tasandil solventsusnõuete täitmisest kapitalinõuete määruse artiklite 7, 9 ja 10 kohaselt on põhjendatud, kui neid krediidiasutusi ja investeerimisühinguid saab käsitada ühe üksusena. See on võimalik siis, kui kõik gruppi kuuluvad üksused on üksteisega seotud tugevate kontrollisuhete kaudu, kui nende üle teeb konsolideeritud tasandil järelevalvet sama asutus, kui nende suhtes kohaldatakse samal ajal ülegrupilist riskijuhtimisraamistikku ning kui grupisisesed kohustused on tugevad ja kapitali liikumisel ei ole takistusi. Sellises olukorras ei anna individuaalsel tasandil usaldatavusnõuete kohaldamine konsolideeritud järelevalvele lisaväärtust.

Pangandusgruppi kuuluvate krediidiasutuste ja investeerimisühingute vabastamine individuaalsel tasandil likviidsusnõuete täitmisest kapitalinõuete määruse artikli 8 kohaselt aitab lihtsustada ülegrupilist likviidsusriski juhtimist ja vältida blokeeritud likviidsuskogumeid, mille tingivad likviidsuse grupisisese ülekandmise piirangud, mis tekiksid siis, kui likviidsusnõudeid kohaldataks iga pangandusgruppi kuuluva krediidiasutuse ja investeerimisühingu suhtes.

Pangandusgruppi kuuluvate üksuste väljajätmist usaldatavusnõuetekohasest konsolideerimisest vastavalt kapitalinõuete määruse artiklile 19 peetakse asjakohaseks, kui emaettevõtjate suhtes kehtivad piirangud, mis takistavad emaettevõtjatel märkimisväärselt oma õiguste kasutamist tütarettevõtjate puhul, või kui gruppi kuuluva üksuse tegevused on

gruppi kuuluvate muude üksuste omadest nii erinevad, et selle hõlmamine ei anna järelevalveasutustele pangandusgrupist õiget ülevaadet.

Kapitalinõuete määruse artikli 6 lõike 3 ja artikli 13 kohased erandid lähtuvad põhimõttest, et mitteoluliste tütarettevõtjate kohustus avalikustada usaldatavusnõuetega seotud teave individuaalsel tasandil, ei toeta märkimisväärselt turudistsipliini, pidades silmas usaldatavusnõuetega seoses grupi tasandil juba avalikustatud teavet.

Kapitalinõuete määruse artikli 6 lõigete 4 ja 5 ning artikli 16 kohased erandid on tingitud asjaolust, et Baseli pangajärelevalve komitee töötas likviidsuse ja finantsvõimenduse määrad algselt välja selleks, et kohaldada neid krediidiasutuste, mitte investeerimisühingute suhtes, ja ei võtnud arvesse investeerimisühingute tegevuste ja teenuste eripärasid.

Kapitalinõuete määruse artikli 15 kohase erandi eesmärk on vältida seda, et investeerimisühingute grupid, kellel on piiratud investeerimisteenused või tegevused, oleksid kapitalinõuete tõttu ebaproportsionaalselt koormatud. Selleks et säilitada nende finantsgruppide solventsus, on selle erandi tegemine ühendatud lisatingimustega, mis tuleb kapitalinõuete arvutamise, omavahendite ja sisekontrolliga seoses täita.

2.4. Erandite tegemine ELis

Mõningaid erandeid tehakse ELis suhteliselt vähe:

– kapitalinõuete määruse artikli 7 kohast erandit tehakse 28 liikmesriigist vaid viies;

– ainult kolm liikmesriiki võimaldavad emaettevõtjatel konsolideerida tütarettevõtjaid vastavalt kapitalinõuete määruse artiklile 9;

– ainult väike arv gruppi kuuluvaid üksusi on usaldatavusnõuetekohase konsolideerimise kohaldamisalast välja jäetud vastavalt kapitalinõuete määruse artiklile 19;

– ainult kaks liikmesriiki vabastavad krediidiasutused ja investeerimisühingud juhtimise, tasustamise ja riskijuhtimise nõuetest vastavalt kapitalinõuete direktiivi artikli 109 lõikele 1.

Kapitalinõuete määruse artikli 8 kohast erandit on piiriüleses kontekstis kohaldatud alles alates 1. jaanuarist 2015.

Kapitalinõuete määruse artikli 10 kohaselt koostöövõrgustike jaoks ette nähtud erandit kohaldatakse seevastu suhteliselt laialdaselt, arvestades et see erand tehakse vähemalt kuues liikmesriigis suure arvu keskasutuste ja nendega seotud krediidiasutuste puhul ning see võib omakorda võimaldada vabastada nad sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi nõuetest vastavalt kapitalinõuete direktiivi artikli 108 lõikele 1.

Kuigi need erandid ei tundu olevat eriti tähtsad, võivad nad mõjutada tugevalt ELi pangandusgruppide struktuuri ja sisekorraldust ning seda, kuidas pädevad asutused pangandusgruppide üle järelevalvet teevad. Kehtivate reeglite muutmine võib tuua krediidiasutuste ja investeerimisühingute, pädevate asutuste ja EBA jaoks kaasa kaugeleulatuvaid kohandusi ja kulusid. Erandite tegemise korra läbivaatamine tulevikus, et võtta arvesse likviidsuskatte nõude kohaldamise ja ühtse järelevalvemehhanismiga seoses saadud kogemusi, võib siiski olla mõnevõrra kasulik.

3. USALDATAVUSNÕUETE KOHALDAMISE TASANDEID REGULEERIVATE REEGLITEGA SEOSES KINDLAKSTEHTUD PROBLEEMID

Usaldatavusnõuete kohaldamise tasandeid reguleerivate reeglite analüüs toob esile järgmised edasist uurimist väärivad erinevused, vastuolud ja tõlgendamise probleemid.

3.1. Krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate erandite erinevused

Kui krediidiasutuste ja investeerimisühingute puhul ei ole tehtud erandit, kohaldatakse nende suhtes usaldatavusnõudeid nii individuaalsel kui ka konsolideeritud tasandil. Erandite tegemise kord ei ole krediidiasutuste ja investeerimisühingute puhul aga sarnane. Erinevalt krediidiasutustest võib investeerimisühingud vabastada kapitalinõuete määruse artikli 6 kohaselt likviidsus- või finantsvõimenduse nõuete täitmisest individuaalsel tasandil, ilma et nad peaksid vastama konkreetsetele tingimustele. Kapitalinõuete määruse artikli 11 lõike 3, artikli 15 või artikli 16 kohaselt võivad pädevad asutused vabastada investeerimisühingute grupid (mitte aga krediidiasutuste grupid) usaldatavusnõuete täitmisest konsolideeritud tasandil.

Investeerimisühingute leebemad reeglid võivad olla teataval määral kasulikud, pidades silmas investeerimisühingute suurust, nende tegevuste laadi või nende riskiprofiili. Seetõttu on oluline mõista, kas sellisele erineval kohtlemisel võiks olla negatiivne mõju. Komisjon vaatab investeerimisühingute suhtes kohaldatava erandite tegemise korra läbi investeerimisühingute suhtes kohaldatava usaldatavusnõuete täitmise korra kui terviku üldise läbivaatamise raames; kapitalinõuete määruse artikli 508 lõigete 2 ja 3 kohaselt peab komisjon selle läbi vaatama 2015. aastal.

3.2. Reeglid ei hõlma kriisilahenduse aspekte

Tingimused, mille kohaselt vabastatakse krediidiasutused ja investeerimisühingud usaldatavusnõuete individuaalsest täitmisest, ei võta arvesse kriisilahenduse aspekte. Need tingimused võiks direktiiviga 2014/59/EL[7] (edaspidi „pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiiv") kehtestatud uute nõuete valguses läbi vaadata, et tagada pankade kriisilahenduse ja pangagruppide järelevalve kooskõla. Kui hinnatakse seda, kas vahendite vabal liikumisel pangandusgrupi sees on takistusi, võiks võtta arvesse eelkõige pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi II jaotise III peatüki kohaste konsolideerimisgrupi finantstoetuse lepingute olemasolu.

3.3. Ebasobiva kohaldamisalaga erandite olemasolu

Kooskõlas kapitalinõuete direktiivi artikli 109 lõikega 1 võivad pädevad asutused vabastada krediidiasutused ja investeerimisühingud individuaalsel tasandil kapitalinõuete direktiivi artiklites 74–96 sätestatud usaldatavusnõuete täitmisest. Artiklites 74–96 käsitletakse põhilisi usaldatavusnõudeid, näiteks kindla juhtimiskorra rakendamist, tulemuslikke riskijuhtimisprotsesse ja tugevaid sisekontrollimehhanisme. Seepärast ei soovi pädevad asutused seda erandit eriti anda, sest neid nõudeid peetakse usaldatavusnõuete täitmise tulemusliku järelevalve seisukohast äärmiselt olulisteks. Selle erandi kohaldamisala oleks

[7] Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/59/EL, 15. mai 2014, millega luuakse krediidiasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik ning muudetakse nõukogu direktiivi 82/891/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2001/24/EÜ, 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2005/56/EÜ, 2007/36/EÜ, 2011/35/EL, 2012/30/EL ja 2013/36/EL ning määruseid (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 190).

seega pigem mõistlik piirata, kui nende nõuete kohaldamine individuaalsel tasandil ei ole tähtis ja kui selle võib adekvaatselt asendada konsolideeritud tasandil kohaldamisega.

Peale selle ei ole kapitalinõuete määruse artikli 9 kohaselt lubatud krediidiasutuste ja investeerimisühingute vabastamine finantsvõimenduse nõuetest, mis on lubatud kapitalinõuete määruse artikli 7 kohaselt. Võib olla tasub kaaluda nende kahe artikli suuremal määral vastavusse viimist.

3.4. Puudulikud erandite kohaldamise tingimused

Kapitalinõuete määruse artikli 7 kohaselt võib emaettevõtjad ja nende tütarettevõtjad vabastada usaldatavusnõuete individuaalsest täitmisest, eeldusel et täidetud on teatavad kõnealuses artiklis täpsustatud tingimused. Teataval määral võib aga kasulik olla kehtivate tingimuste täiendamine järgmiste lisatäpsustustega:

– kui emaettevõtjal on õigus anda oma tütarettevõtjatele siduvaid korraldusi, tuleks eeldada, et emaettevõtja ja tütarettevõtjate vahel on kontrollisuhe; see tingimus kehtib juba kapitalinõuete määruse artikli 10 kohaselt;

– kui nii emaettevõtjas kui ka tütarettevõtjates on kehtestatud ühetaoline ja integreeritud riskijuhtimisraamistik, võiks eeldada, et tütarettevõtjates rakendatakse emaettevõtja riskijuhtimisraamistikku.

3.5. Kapitalinõuete direktiivi ja kapitalinõuete määruse kohaste erandi tegemise reeglite mittevastavus

Järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi tasand on sama mis kapitalinõuete määruses sätestatud usaldatavusnõuete kohaldamise tasand. Kuna kapitalinõuete direktiivi artikli 73 kohane sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsess on järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi lähtepunkt ja kuna viimati nimetatud protsess hõlmab kapitalinõuete direktiivi artiklites 74–96 sätestatud kohustusi, võivad kapitalinõuete direktiivi artiklites 108 ja 109 täpsustatud usaldatavusnõuete kohaldamise tasandid tuua kaasa järgmised vastuolud:

– sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi ja kapitalinõuete direktiivi artiklites 74–96 sätestatud usaldatavusnõudeid võib mitte kohaldada samal tasandil, millel krediidiasutustele ja investeerimisühingutele on kapitalinõuete direktiivi artikli 108 lõike 1 ja artikli 109 lõike 1 kohaselt tehtud vabastus;

– krediidiasutused ja investeerimisühingud, kelle suhtes on tehtud kapitalinõuete määruse artiklite 8 ja 9 kohased erandid, peavad kohaldama artiklites 73–96 sätestatud usaldatavusnõudeid individuaalsel tasandil;

– kapitalinõuete direktiivi artikli 108 lõike 1 alusel erandi tegemine ei ole seotud kapitalinõuete määruse artikli 10 alusel erandi tegemisega, mis tähendab, et keskasutusega püsivalt seotud krediidiasutused võib kapitalinõuete täitmisest individuaalsel tasandil vabastada, kuigi nende suhtes kohaldatakse sisemise kapitali nõudeid;

– pangandusgruppidesse kuuluvad krediidiasutused ja investeerimisühingud ei ole kohustatud kohaldama sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi individuaalsel tasandil, kuid nende suhtes kohaldatakse sellel tasandil solventsusnõudeid.

Kapitalinõuete direktiivi artiklites 108 ja 109 sätestatud sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi ning juhtimiskorda, riskijuhtimist ja tasustamispoliitikat käsitlevate

usaldatavusnõuete kohaldamise tasandid võiks järelikult viia vastavusse kapitalinõuete määruses ja direktiivis sätestatud muude usaldatavusnõuete kohaldamise tasanditega. Sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi nõudmist iga suurde pangandusgruppi kuuluva krediidiasutuse ja investeerimisühingu puhul võib aga pidada liiga koormavaks, eelkõige selliste krediidiasutuste ja investeerimisühingute puhul, mis ei ole ülejäänud grupiga võrreldes olulised. Lisaks konsolideeritud tasandil kohaldatavatele sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi nõuetele võiks seda protsessi seetõttu kohaldada asjakohasel juhul individuaalselt mis tahes krediidiasutuse või investeerimisühingu suhtes, sealhulgas pangandusgruppidesse kuuluvate krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes, välja arvatud juhul, kui pädevad asutused teevad kapitalinõuete määruse artikli 7, 9 või 10 alusel erandid, võttes arvesse krediidiasutuse või investeerimisühingu olulisust ülejäänud grupiga võrreldes.

3.6. Ebapiisav järelevalve usaldatavusnõuete kohaldamisalast välja jäävate üksuste üle

Vastavalt kapitalinõuete määruse artikli 19 lõikele 1 võivad pangandusgrupid jätta gruppi kuuluvad üksused usaldatavusnõuetekohase konsolideerimise kohaldamisalast välja, ilma et nad pöörduksid asjaomaste pädevate asutuste poole. Siiski võib olla kasulik hinnata sellise nõude kulusid ja kasu, mille kohaselt oleksid pangandusgrupid kohustatud nimetatud artikli kohase erandi tegemisel pädevaid asutusi teavitama, et need asutused saaksid anda pankadele enne ettevõtjate väljajätmist loa ning jälgida erandiga hõlmatud üksuste arvu ja varade mahtu.

3.7. Tuvastatud tõlgendamisprobleemid

3.7.1. Risk tõlgendada erinevalt seda, kuidas kohaldada konsolideeritud tasandil tasustamisreegleid

Pädevad asutused on vastavalt kapitalinõuete direktiivi artikli 92 lõikele 1 kohustatud tagama, et nimetaud direktiivi artiklites 92–95 sätestatud tasustamispõhimõtteid ja -reegleid kohaldatakse krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes konsolideerimisgrupi, emaettevõtja ja tütarettevõtja (sh *offshore*-finantskeskustes asutatud) tasandil. Kapitalinõuete direktiivi põhjenduses 67 on selgitatud, et eelneva eesmärk on kaitsta ja toetada finantsstabiilsust liidus ning käsitleda võimalikku kõrvalehoidumist kõneluses direktiivis sätestatud nõuetest.

Mitut kapitalinõuete direktiivi artiklis 92 sätestatud tasustamisnõuet kohaldatakse ainult selliste töötajate suhtes, kelle tegevus mõjutab oluliselt krediidiasutuse või investeerimisühingu riskiprofiili. Komisjoni delegeeritud määruses (EL) nr 604/2014[8] on sätestatud kriteeriumid selliste töötajate kindlakstegemiseks konsolideerimisgrupi, emaettevõtja ja tütarettevõtja tasandil.

Lisaks tuleb kapitalinõuete direktiivi artikli 92 lõike 2 kohaselt tasustamisnõudeid kohaldada viisil ja ulatuses, mis vastab krediidiasutuse või investeerimisühingu suurusele, sisemisele korraldusele ning nende tegevuse laadile, ulatusele ja keerukusele. Ajakohastatud EBA suunised, milles käsitletakse tasustamisreeglite kohaldamist, sisaldavad täiendavaid juhiseid

[8] Komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 604/2014, 4. märts 2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL seoses regulatiivsete tehniliste standarditega kvalitatiivsete ja asjakohaste kvantitatiivsete kriteeriumide kohta, mille alusel määratakse kindlaks selliste töötajate kategooriad, kelle ametialane tegevus mõjutab oluliselt krediidiasutuse või investeerimisühingu riskiprofiili (ELT L 167, 6.6.2014, lk 30).

grupi mõiste ulatuse ning proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta ning see aitab tegeleda tasustamisreeglite erineva tõlgendamise ja kohaldamise riskiga.

Tuleb märkida, et kapitalinõuete direktiivi artikli 161 lõikega 2 on nähtud ette, et komisjon vaatab tasustamist käsitlevad sätted tihedas koostöös EBAga läbi 30. juuniks 2016. Läbivaatamise käigus hinnatakse muu hulgas tasustamist käsitlevate sätete tõhusust, rakendamist ja jõustamist ning tehakse kindlaks proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamisest tulenevad võimalikud puudujäägid.

3.7.2. Risk, et erandite kohaldamise tingimusi tõlgendatakse erinevalt

Kapitalinõuete määruse artikli 7, 8 või 9 kohaselt võib krediidiasutused ja investeerimisühingud solventsus- või likviidsusnõuete täitmisest vabastada, eeldusel et vahendite liikumisel ei ole takistusi. Järelevalveasutustel võib aga olla raske takistusi tuvastada. Selle selgitamine võiks aidata tõhustada erandite kohaldamise valdkonnas järelevalvetavade ühtlustamist. Kolmes nimetatud kapitalinõuete määruse artiklis, eelkõige artiklis 8 sätestatud tingimuste puhul võiks olla kasulik täpsustada täiendavalt seda, kuidas vähendada riski, et eri asutused tõlgendavad neid erinevalt.

3.7.3. Kolmandates riikides asutatud finantsüksustes osalust omavate krediidiasutuste või investeerimisühingute ebaselge kohtlemine

Kapitalinõuete määruse artiklis 22 ja kapitalinõuete direktiivi artikli 108 lõikes 4 on sätestatud, et tütarettevõtjana tegutsev krediidiasutus või investeerimisühing, kellel on osalused kolmandas riigis asutatud finantsüksuses, peab kohaldama kapitali- ja riskide kontsentreerumise nõudeid, samuti olulisi osalusi ja sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi käsitlevaid nõudeid, allkonsolideeritud alusel. Nende kahe artikli eesmärki võib aga mitut moodi tõlgendada. Järelikult võiks kolmandates riikides asutatud finantsüksustes osalust omavate krediidiasutuste ja investeerimisühingute kohtlemist selgitada.

4. JÄRELDUSED

Kehtivate reeglite muutmise ettepaneku tegemine ei tundu aruannet arvesse võttes sobiv, sest komisjon peab ka edaspidi kaaluma seda, kas ja kuidas neid erandeid ja nende kohaldamise tingimusi säilitada. Mõni nendest kaalutlustest on eriti asjakohane ühtse järelevalvemehhanismi kontekstis. Kuna osa reegleid on uued või neid ei ole seni veel laialdaselt kasutatud, on vaja saada kogemusi nende kohaldamisel, et komisjon saaks kehtivate reeglite muutmise teostatavust hoolikalt hinnata.

Lisaks on eriti oluline võtta enne investeerimisühingute suhtes kohaldatavate reeglite muutmise võimaluse kaalumist arvesse selle aruande järeldusi, milles käsitletakse Euroopa investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise korda ja mille komisjon esitab kooskõlas kapitalinõuete määruse artikli 508 lõigetega 2 ja 3.

Komisjoni kaalutlusi seoses sellega, kas panganduse usaldatavusnõuete kohaldamise korra muutmine on asjakohane, mõjutab pädevate asutuste kogemus likviidsuskatte nõude kohaldamisel ning pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi sätete kohaldamine.